

Gruizig en groots

Het Griekse Dreadbox is lekker bezig: na monosynths, modulares en effecten is er nu de Abyss polysynth. Eens kijken of dit kleine kastje het kan opnemen tegen de grote jongens...

door Ruud Lekx > ruud@interface.nl

Jarenlang was ik als denkbeeldig voorzitter van de analoge-synthesizer-fanclub blij met elke synth waar überhaupt maar een knop op zat. Het waren in de jaren negentig en begin tweeduizend barre tijden voor de liefhebber van analoge: volgens vrijwel iedereen was de digitale synth en later de plug-in de toekomst. Die paar gekkies die toch nog analoge synths bouwden, hadden mijn sympathie, maar ze hadden de markt tegen. Inmiddels is het ti honderd procent gekeerd en doen we de jaren zeventig weer over. We worden letterlijk overspoeld met analoge synths. Hoeveel variaties op een thema kun je bedenken? Ik heb er veel langs zien komen waar ik niet warm of koud van werd. Maar soms word je dan toch weer eens aangenaam verrast. Laten we eens kijken wat deze desktop-synthesizer in z'n bijzondere behuizing allemaal kan.

Maal vier

En jazeker, het is een volledige polysynth, dus we hebben vier complete synthesizer-voices en niet een paar oscillators die filter en vca delen. En daar begin meteen de lol al. Want je kunt de voices op normale polyfone manier gebruiken, of via unison alle oscillators stapelen tot een heel erg dikke monosound met eigen detune-knop. Bijzonder is de Multi Channel mode: daarin wordt de synth multitimbraal, en zijn alle vier de oscillators apart te bespelen via een eigen midikanaal. Enige beperking is wel dat de instellingen voor filter en vca worden gedeeld, maar de envelope generators kun je wel apart instellen. Een korte bassound met lange lead is dus mogelijk. Tot slot is er de

Chord mode: hier kun je een akkoord spelen en dat opslaan onder een toets, maar er zijn ook al een paar presetakkoorden. Handig.

Per voice hebben we een vco en een sub-oscillator. Die laatste is een blok golf zonder instelmogelijkheden. De oscillator zelf heeft geen aparte standen voor golfvormen maar een waveshaper: we gaan vloeiend van blok golf naar zaagtand naar noise, met natuurlijk als groot voordeel dat je alles kunt selecteren wat daar tussenin zit. Je geluidspalet wordt daarmee een enorm stuk groter. Er is een aparte lfo die deze waveshaper moduleert, met eigen depth en rate controls. Daarmee kun je bijvoorbeeld pulsewidth-modulatie maken, maar over het algemeen laat het je waveform op een heel mooie manier zweven. Die lfo kan ook lekker snel, zodat je bijna ringmodulator of fm-achtige klanken kan maken. Verder hebben we nog glide, vibrato, detune en lfo-controls; met die laatste kun je de lfo's per voice uit fase zetten.

Substracten

Het filter is een 24dB/oct low pass-filter met eigen envelope, en kan worden gemoduleerd door beide analoge lfo's en velocity. Eigenlijk qua specs weinig bijzonders, maar man, wat klinkt dit filter fijn! Datzelfde geldt voor de vca met eigen adsr-envelope en ota-gebaseerde (operational transconductance amplifier) drive, dat een heerlijk randje toevoegt aan de sound. De envelope generator mag dan digitaal zijn; hij is vooral lui. Snelle basjes? Snappy envelopes? Vergeet het maar. Er komen superbassen uit, maar dan van die lekker lange, of korte die zo lekker achter de beat aanslepen. Past ook geweldig bij de klank.

Een groot deel van de Abyss wordt ingenomen door effecten. En da's niet voor

niks, want ze hebben een belangrijk aandeel in de sound. De Reflector is een korte bbd-delay voor echo en chorus-achtige effecten, de delay is wat langer, en er is ook nog een analoge phaser. Allemaal kun je ze moduleren met een van de twee lfo's. Alle effecten en de filter cutoff hebben achterop zelfs een cv-input, en er is een audio-input zodat je de Abyss ook als effectenbak kunt gebruiken. De effecten zijn overigens alle drie los als eurorack-module verkrijgbaar.

Goed basismateriaal

Dat was het qua specs. Nou, denk je dan, waar zijn alle andere polysynthfuncties? Presets? Afwezig. Midiclock-sync voor allerlei functies? Neen. Meerdere oscillators? Nope. Schakelbare filters? Ontbreken. Modulatiematrix? Uh-uh. Usb? Firmware upgrades? Ga toch weg. Stereogeluid? Nee, nee en nog eens nee. Wat maakt de Abyss dan zo z'n geld waard? Want ja, het is een

Simpele basis, niet al te veel controls, maar elke knop of beweging is raak

boutique fabrikant; de synth is handgemaakt met discrete componenten en zo, maar je koopt een Minilogue voor de helft en een complete Behringer Deep Mind voor vrijwel hetzelfde geld. Waarom zou je jezelf dan in hemelsnaam in deze Abyss storten?

Op die vraag is slechts één antwoord: de klank. Ik heb al heel wat analoge synths onder de vingers gehad, van uit elkaar vallende roestbakken tot gloednieuwe prototypes. En de sound van de Abyss is een van de gaafste die ik ooit heb gehoord. Let wel: gaaf, niet mooi. De synth klinkt oud, stoffig en warm. Ik heb de Abyss opengeschroefd om te kijken of er niet stiekem een buizen-versterkertje in zat; zo'n klank. Ik heb één andere synth die ook een beetje zo klinkt:

INFO
 • Prijs incl: € 1.219,-
 • Distributie: Sonic Sales GmbH, +49 521 5219 6994
 • Internet: www.sonic-sales.de, www.dreadbox-fx.com

de SH-3A van Roland. Vroege ARP's hebben het ook enigszins, die vroeg midden jaren zeventig-sound, zo mooi rond en vol, zonder agressief te zijn. Geen Moog of Sequential: te heftig. Oberheim misschien, de SEM-modules, of de Roland Jupiter 4, waarmee de Abyss meer gemeen heeft. Maar goed: je snapt waar ik heen wil. De klank is super, echt. En vooral: muzikaal.

Sterk muzikaal

Je kunt 'm eigenlijk net zo gek laten doen als een monosynth. Er zijn behoorlijk bizarre en experimentele sounds mogelijk, mede omdat je de vier voices best van elkaar kunt laten verschillen qua sound.

Wat geen van de bovengenoemde synths echter hebben, is polyfonie (dat maakt het al veel spannender) of een effectsectie. Dezelfde soort analoge effecten zitten bijvoorbeeld ook op de Matrixbrute, en daar is het echt een gevecht om er wat bruikbaar uit te halen. Hier is het andersom: letterlijk alles klinkt goed. Kort, lang, veel, weinig; alles werkt. Ik heb überhaupt nog nooit een synth onder handen gehad die zo is gebouwd: dat alles gewoon goed klinkt, wat je ook doet. Lelike, ongeïnspireerde, lullige, flauwe, te harde, pijnlijke of gewoon rotgeluiden; de Abyss kent ze niet. Alles blijft binnen een (groot!) muzikaal spectrum; altijd bruikbaar, altijd vloeiend. De effecten werken hierbij geweldig samen met de synthsectie: ze vullen elkaar optimaal aan.

Twee namen schoten me onmiddellijk te binnen: Boards Of Canada en vroege Aphex Twin/ Polygon Window. Maar in het bijzonder BOC, vooral in het wat hogere oscillatorbereik met het filter wat dicht, wat ruis erbij en

een ijl delaytje. De synth net tegen of over de vervorming aan. Genieten!

Mopperen & jammeren

Als we deze lofzang even op pauze zetten, valt er natuurlijk ook best wat aan te merken op de Abyss. We hebben al even opgesomd wat-ie allemaal niet heeft, en ook zijn er wat knulligheden. Zo wordt, vooral bij multitimbraal gebruik, een aantal dingen geregeld via de dip-switches achterop, en da's niet echt ideaal. Überhaupt moet je in zo'n mode wel de handleiding erbij houden, want het wijst zich niet allemaal vanzelf. Aan de andere kant: hij kan het wel. Je moet trouwens wel de envelopes instellen en dan van de chord-draaiknop afblijven waarmee je de voices selecteert. Want elke keer dat je die verdraait, pakt-ie de envelope-instellingen zoals ze op dat moment staan. Onhandig.

Ook het switchen tussen de modes terwijl je speelt, wil weleens resulteren in hangende noten of een wat verward opererende machine. Vergeet ook niet om, als je niet in multimode zit, de dip op de achterkant weer terug te zetten. En hij is duur, hoewel dat gezien de mogelijkheden wel weer meevalt:

SPECIFICATIES

- 4-stemmige analoge synthesizer
- 4 play modes: unison, polyphony, chords (+ user), multi-channel
- 1 vco + 1 sub-oscillator per stem
- white noise generator
- wave shaper voor oscillator
- 4 onafhankelijke lfo's (1 per voice)
- vibrato's en glide kunnen uit fase werken
- vco autotune-functie
- 24dB/oct 4-pole low pass-filter met adsr-envelope generator
- adsr-envelope generator voor vca
- ota drive-circuit op vca
- reflector: 1.024bbd delay voor chorus/flange-effecten
- hybride delay
- 4-stage analog phase shifter
- 2 analoge lfo's met 4 golfvormen voor effecten
- cv-input voor filter, phaser, delay en reflector
- mono-output
- dry output (zonder effecten)
- audio-input
- midi-in/ thru
- voeding: 12V-adaptor

Ik heb de Abyss opengeschroefd om te kijken of er niet stiekem een buizenversterkertje in zat

een Vermona Performer is prijziger.

Maar verder mis ik alle zaken die er niet op zitten amper. Midi clock sync? Het is kinderlijk eenvoudig om de lfo's en effecten min of meer gelijk qua tempo te krijgen, en juist doordat ze een beetje uit de pas lopen, wordt de sound nog beter. Snappy envelopes? Met wat de Abyss heeft, klinkt het eigenlijk ook best goed. Het klankpalet is dermate groot dat je veel features eigenlijk niet eens mist. Het is een prachtig voorbeeld van minder-is-meer: simpele basis, niet al te veel controls, maar elke knop of beweging is raak.

Conclusie

Zoals je ziet ben ik aardig gegrepen door de Abyss, en dat komt vooral omdat het meer dan de meeste synths, een echt muziek-instrument is. We kunnen het over functies,

interfaces, mogelijkheden en de marktpositie hebben, en op al die fronten laat de synth best wat steken vallen: hij is duur, mist veel wat de concurrentie wel heeft, en is soms onhandig. Wat-ie wel heeft, is een voorbeeldige interface, de bouwkwiteit van een tank, en vooral een klank die de oren streelt en die inspireert. En draait het daar uiteindelijk niet allemaal om? Ik las van de week dat de economie van Griekenland eindelijk uit het dal klimt. Laat Dreadbox dan een mooi voorbeeld van een Griekse renaissance zijn. ■

HET OORDEEL

+	• klank
• polyfoon én multitimbraal
-	• dip-switches achterop
• instellen envelopes in multimode lastig